

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı tarafından Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğünün 96. Maddelerine göre yazılı olarak yanıtlandırmasını dilerim. 02.10.2023

Elvan Işık GEZMİŞ
Giresun Milletvekili
TBMM Katip Üyesi

Belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri bakımından kökenin bulunduğu yöre, alan, bölge veya ülke ile özdeşleşmiş ürünü gösteren işaretlere Coğrafi İşaret denilmektedir. Coğrafi işaretler, ürünleri ayırt etmeye ve kullanıldıkları ürünleri farklılaştırmaya yarayan işaretlerdir. Coğrafi işaretlerin tescilinde temel amaç; o yöreye özgü doğal ya da insan faktörlerinden oluşan özelliklerin söz konusu ürüne kazandırdığı nitelik ve kalite itibari ile söz konusu bölge ürünlerinin benzer ürünlerden ayırt edilmesini sağlamaktır. Bir bakıma coğrafi işaretler, korumanın tescil ile sağlanmasını mümkün kılmaktadır.

Ülkemizde yetiştirilen kabuklu fındıklar, kaliteleri itibariyle Giresun ve Levant kalite olarak 2 grupta değerlendirilmektedir. Dünyanın en kaliteli fındığı olarak bilinen Giresun kalite fındığı; kendisine özgü tadı, aroması, vitamin/mineral değerleri, yüksek yağ oranı değerleriyle, sadece ülkemizde değil, dünya piyasalarındaki mevcut fındık çeşitleri içerisinde kalite ve şöhretini ispat etmiş bir ürünümüzdür.

Giresun il merkezi ve ilçeleri olan Piraziz, Bulancak, Dereli, Keşap, Espiye, Yağlıdere, Tirebolu, Güce, Doğankent, Görele, Çanakçı, Eynesil ile; Trabzon ilinin Beşikdüzü ve Vakfıkebir ilçelerinin sınırlarında yetiştirilen Giresun Tombul Fındığı (Halk arasında Giresun yağlısı), Giresun Sivrisi, Giresun Kalıncara/Giresun Karası fındığı, FİSKOBİRLİK'in Türk Patent ve Marka Kurumuna TPMK yaptığı müracaat sonrası coğrafi işaret almıştır.

Ülkemizde ve Dünyada fındık alanları ve üretim miktarı artmasına karşılık Giresun bölgesinde yetiştirildiği alan ve fındık üretimi miktarı düşmektedir. Giresun kalite bölgesinde 1970-80li yıllarda ortalama 100-115 bin ton kabuklu fındık üretimi gerçekleştirilirken, bugün üretimin 70-80 bin tonlara gerilediği görülmektedir.

Giresun kalite bölgesinde yetiştirilen kabuklu fındığın üretim alanı sınırlı, yetiştirilmesi, hasadı, girdi maliyetleri diğer bölgelere göre yüksektir. Giresun Kalite Fındığa artan yurt içi/dışı talebin fiyatlara istenilen düzeyde yansımadağı görülmektedir.

Konuya ilişkin olarak:

1. Coğrafi İşarete sahip Giresun Kalite Fındık bölgesine diğer bölgelerden kabuklu fındık girişinde meydana gelen artış piyasada haksız bir rekabete sebep olmuyor mu?
2. Bu durumun Giresun Kalite Fındığın fiyatının daha da yükselmesini engellediğini ve nihayetinde daha fazla gelir elde edecek üreticinin daha az kazanç elde etmesine ve maddi olarak da mağduriyetine sebep olduğunu biliyor musunuz?
3. Türk Patent ve Marka Kurumu ve AB’ce tescillenen Giresun Kalite Fındıkların değerinin düşmemesi ve Coğrafi İşaretin Korunması konusunda başta tescil sahibi FİSKOBİRLİK ve Denetim Komisyonu hangi çalışmaları yürütmüş, hangi girişimleri yapmıştır?
4. Kendine özgü tadı, aroması, lezzeti ve vitamin/mineral değerleriyle hem dünya’da hem de ülkemizin farklı bölgelerinde yetiştiriciliği yapılan fındıklardan farklı ve kaliteli olduğu bilinen Coğrafi İşarete haiz Giresun Kalite (Giresun tombul fındığı, Giresun Sivrisi, Giresun Kalinkara/Giresun Karası) fındıklar ile Levant Kalite fındıkların karıştırılarak değerinin düşmemesi için hangi tedbirler alınmış, alınacaktır?
5. Giresun kalite fındıklarda tağşiş ve kalite bozucu eylem ve fiilleri yapanlara yaptırım uygulanmakta mıdır? Hangi yaptırımlar uygulanmaktadır? Bu konuda caydırıcı tedbirler uygulanmakta mıdır? Coğrafi İşaretle Giresun Kalite Fındıkların değerinin korunmasına yönelik Hukuki mevzuattan kaynaklı eksiklik bulunmakta mıdır? Bu eksiklikleri giderecek çalışma yürütüyor musunuz?
6. Bu soruna ilişkin FİSKOBİRLİK ve TMO’nun Giresun kalite bölgesinde uyguladığı alım politikası ve stratejisinin değiştirilmesine ihtiyaç yok mudur? Giresun Kalite Fındıkların Levant Kalite fındıklarla karşılaştırıldığında uygulanan fiyat farkının yetersizliğinin üretim sürecine varıncaya kadar meydana getirdiği olumsuzlukların giderilmesi için bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

